

Eessõna 8

Sissejuhatus

Äkki ei tulegi raskused tülitsemisest? 10

1. peatükk

Miks on lastel raske läbi saada? 14

Mis on armukadedus? 16

Kuidas tekib ühe pere laste vahel armukadedus? 22

Sünnijärjekord, vanusevahe ja isiksuse tüüp 26

Õed ja vennad, kingitus kogu eluks:

heade suhete loomine ja hoidmine 36

2. peatükk

Raskused ei tule tülitsemisest, vaid sellest, kuidas tüli lahendatakse 44

Kõik algab teist endast! 46

Õpetagem lapsi konfliktidega toime tulema 52

Kuidas konflikte hajutada? 56

Kas kõik konfliktid on seotud armukadedusega? 64

Kas lasta lastel ise hakkama saada või sekkuda? 69

3. peatükk

Kuidas õpetada lapsi hästi läbi saama ja konflikte paremini lahendama? 78

Näidake eeskujul, kui tahate olla usutav ja innustav 80

Leppige võimalusega, et teie lapsed ei armasta üksteist 83

Kõik peavad austama teiste positsiooni 87

4. peatükk

Vanemate ülesanne on toita õe-venna suhet 96

Teadvustage vanemate mõju 98

Võrdsus: õiglane või õigustatud? 110

Vendlus: kas mainisite kollektiivset intelligentsust? 113

Vabadus: arendage laste mõistlikkust 122

5. peatükk

Ühtse perekonna nimel 132

Perekond kui kooslus, mille liikmed sõltuvad üksteisest 134

Minu pere kui võidukas meeskond 139

Kuhu jääb huumor? 146

6. peatükk

Armastage üksteist: mõtteainet väikestele ja suurtele 150

Kuidas vähendada pingeid täiskasvanueas? 152

Maskid maha! 159

Kokkuvõte

Milline on õnnestunud elu? 166

Kasutatud kirjandus 170

Internetiaadressid 172

Märkmed 174

EESSÕNA

Õdede-vendade armukadedusest saab möödunud aastatuhandetest tuua hulganisti näiteid alates Kaini ja Aabeli rivaalitsemisest kuni Anna ja Elsa looni multifilmis „Lumekuninganna ja igavene talv“. Õdede-vendade vahel tekib konflikte kõigis ühiskonnakihtides ja igas vanuses.

Mõnikord on lahkhelidega igapäevaelus võimatu toime tulla. Mida küll ette võtta? Äkki võiksid vanemad kasutada tülisid selleks, et õpetada lastele oskusi, mis aitaksid neil sirguda tasakaalukateks täiskasvanuteks, kes omakorda suudavad konflikte edukalt lahendada ja teistega koos elada ning kellel on arenenud eluterve võitlusvaim?

Kui ma kogusin lapsevanematelt lugusid probleemidest nende lastega, kuulsin palju ka täiskasvanud õdede ja vendade konfliktidest.

Kas unistate sellest, et teie lapsed saaksid hästi läbi ja saavutaksid üksmeele? Kas tahaksite, et teie enda suhted õdede ja vendadega oleksid harmoonilisemad?

Selles raamatus selgitan ma, kuidas tekivad ühe pere laste vahel pinged, ja viin teid mitme perekonna kulisside taha, et mõtestada lahti nende probleeme ja õnnestumisi. Siit leiате nõuandeid selle kohta, kuidas aidata nii väikestel kui ka suurtel saada tasakaalukateks ja rahulolevateks täiskasvanuteks.

Raamat on sõnastatud lihtsalt ja selgesti, see sisaldab praktilist infot, konkreetseid juhtnõore ja kergeid harjutusi selle kohta, kuidas:

- > õpetada lapsi hästi läbi saama ja oskust lahendada konfliktseid olukordi;
- > mõista lapsevanemana oma mõju õdede-vendade suhetele. Loomulikult tahavad vanemad alati anda endast parima. Vahel on aga targem tõdeda, et sekkumine laste suhetesse valab üksnes õli tulle. Selle teadvustamine aitab reageerida teisiti ja tugevdada õdede-vendade sidet;
- > lahendada õdede-vendade konflikte täiskasvanueas.

Lapsi kasvatada on kui külvata mõistlikkuse seemneid – oskust, teadmist ja tarkust koos olla. Selleks tuleb laste jaoks olemas olla, püsida kannatlik ja pidevalt pingutada, sest noored võrsed vajavad kasvamiseks ja õide puhkemiseks aega ja soodsaid tingimusi.

Kunagi ei või teada, mida hakkavad lapsed peale põhimõtetega, mida kasutati nende kasvatamiseks. Meil puudub selle üle iga-sugune kontroll, me ei saa selles olla üldse kindlad. Ometi peame mõistlikkuse aednikena külvama parimaid seemneid lootuses, et neist on kõige rohkem kasu.

SISSEJUHATUS

ÄKKI EI TULEGI RASKUSED TÜLITSEMISEST?

**„Lapsevanemad on
mõistlikkuse aednikud.”**

Victor Hugo tsitaadi põhjal

Alice ja Jean kasvasid üles kaheksa last. Kõik nad abiellusid ja said vähemalt kaks kuni viis last. Igal aastal kohtus kogu see seltskond jõulude ajal Alice'i ja Jeani pool, et nautida rõõmuküllast pühademeeleolu. Kui Alice ja Jean olid siit ilmast lahkunud, püsis arvukatel sugulastel kindel soov üksteist näha ja nad said ka edaspidi kokku kaks korda aastas, et veeta koos õdusaid, lõbusaid ja üksmeelseid hetki, kusjuures igaüks aitas pühade õnnestumisele kaasa. See oli päris suur ettevõtmine, eriti kuna väike suguselts kasvas tasapisi sajaloomeliseks: lapselapsedki abiellusid ja said järglasi.

Madeleine'il ja Frédéricil oli viis last, kelle läbisaamine oli alati konarlik ja keeruline. Aja jooksul muutusid suhted kaootiliseks ja väga pingeliseks. Pärast vanemate surma ei olnud enam ettekäänut kokku saada ja igaüks elas oma elu.

Alice, Jean, Madeleine ja Frédéric olid vastavalt minu ema- ja isapoolsed vanavanemad. Murdsin pikka aega pead, milles asi ja mis otsustas selle, et Alice'i lapsed olid omavahel lähedased, aga Madeleine'i omad justkui võõrad. See küsimus pakkus mulle palju mõtteainet. Kuna ma ise olen perest, kus kasvas kolm õde, ja nüüd on minust endast saanud kolme lapse ema, on mu isiklik kogemus ja perenõustaja haridus aidanud mul mõista teatud küsimusi ja leida vastuseid, mida tahangi selles raamatus tutvustada.

Õdede-vendade konflikt on teema, mis kurnab vanemaid: neil on kõrini laste tülidest ja kohustusest neisse sekkuda.

Kas olete vahel nõutu, kui lapsed jagelevad? Te ei saa aru, mis neid selleni viib? Te annate endast parima, poputate neid ja ometi nad tülitsevad? Miks nad ikkagi nii tihti kraaklevad? Vihaga, kasutades vahel lausa jõudu, nii sõnu kui ka käsi...

Äkki ei peaks tülides nägema probleemi, vaid kasutama neid hoopis selleks, et õpetada lastele elus vajalikke oskusi? Äkki peaksime muutma tülid võimaluseks midagi õppida?

Mis on meie ülesanne? Teha lastele selgeks, et kõik sõltuvad üksteisest ja et väga oluline on osata erimeelsusi lahendada võimalikult edasiviivalt.

Meedias on interneti ja sotsiaalvõrgustikega seoses tihti räägitud kollaboratiivsusest ja kollektiivsest intelligentsusest. Miks mitte rakendada neid moodsaid mõisteid perekonnaringis? Äkki oleks hea mõte näidata lastele, et on olemas kuldne kesktee teiste alla surumise ja enda alla suruda laskmise vahel?

Kas armukadeduse asemel ei võiks arendada elutervet võitlusvaimu, rivaalitsemise asemel koostööoskust?

Kuidas oleks, kui vanemate käsutuses oleksid vahendid, millega saab lastele õpetada sujuvamat kooselu teiste inimestega ja konfliktsete olukordade lahendamist? Ehk kuidas kasvatada lastest tasakaalukad ja rahulolevad täiskasvanud?

Ma ei ole kaugeltki täiuslik ema, aga selles raamatus välja pakutud meetoditest on mulle iga päev palju abi. Ma ei väida, et meie elu oleks ideaalne, ja ka meie peres tuleb vahel ette tülisid, aga tänu neile kinnitust leidnud võtetele tuleme raskustega toime rahumeelsemalt.

Kui teie omakorda katsetate neid meetodeid, siis ärge heitke meelt, kui kõik ei tule välja esimesel korral või kui te ei oska teatud

võtet hästi kasutada. See on nagu võõrkeele õppimine. See pole alati lihtne. Tähtis on see, et te kohandaksite kõiki võtteid enda järgi ja hakkaksite neid rakendama. Katsetades ja eksides leiate lahenduse, mis sobib teie perele kõige rohkem. Uskuge endasse! Varuge kannatust! Lõpuks oskate tülisid paremini lahendada ja teie elu muutub rahulikumaks.